

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Jméno autorky: Jana Švehlová

Název práce: Krize rodiny a její vliv na vývoj a poruchy chování dětí

Vedoucí BP: Mgr. Sylvie Tichotová, Ph.D.

Téma práce:

Téma krize rodiny a její vliv na vývoj dítěte je skutečně aktuální a nese vysokou společenskou relevanci. Potřebujeme dobře rozumět tomu, jaký vliv má současná krize rodiny na zdravý psychosociální rozvoj dítěte a současně je třeba věnovat neméně energie i výzkumu případné prevence i vhodných intervencí.

Teoretická a praktická část, obsah práce:

Tato bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se věnuje různým aspektům krize rodiny a také tématu krizové intervence jako specifického prostředku reakce na tuto krizi. Empirická část je pojata jako kvantitativní studie za použití metody dotazníku.

Teoretická část je logicky strukturována, jednotlivé kapitoly na sebe dobře navazují a postupují od obecného ke specifickému. Autorka užívá čtivý a srozumitelný jazyk, který je však zároveň přiměřeně odborný. Dobře pracuje s citacemi, užívá relevantní odbornou literaturu. Velmi oceňuji autorčinu snahu věnovat se skutečně jen těm aspektům probíraných témat, která úzce souvisejí se zaměřením její práce. Zároveň oceňuji, že u důležitých konceptů porovnává stanoviska více autorů a zaujímá přitom objektivní, vědecké stanovisko.

Mírnou výhradu bych měla k uvedenému seznamu poruch chování – je důležité si uvědomit, že tato kapitola zahrnuje nejen poruchy chování, ale i emoční a jiné poruchy typické pro dětství. Doporučila bych tedy ve výčtu uvést jen ty, které skutečně jsou poruchami chování v užším slova smyslu (např. F91).

Empirická část je pojata jako kvantitativní studie, kdy autorka oslovila respondenty z té části populace, která zažila umístění do dětského domova. Tento autorčin krok považuji za velmi odvážný a originální, zároveň si představuji (i na základě informací, která autorka v BP uvádí), jak náročná musela komunikace s těmito lidmi vzhledem k jejich komplikované anamnéze být. Oceňuji tedy, že se autorka rozhodla jít tímto nesnadným ba přímo náročným směrem. Metodologie je smysluplná a vhodně zvolená. Připomínky mám jen k nezvykle postaveným hypotézám – není obvyklé do hypotéz uvádět konkrétní čísla procentuálního zastoupení, neboť neexistuje kritérium, kam hranici dát. Ta by vzešla až z detailního statistického zpracování dat, které by ukázalo, kde je hranice statistické signifikance. V případě této studie bych tak volila hypotézy méně radikální anebo bych vzhledem k charakteru výzkumu zůstala pouze u výzkumných otázek.

Je také třeba mít na paměti, že ačkoliv získaná data některé hypotézy potvrdila, nejedná se zde o kauzalitu, resp. nelze na základě dotazníku tvrdit, že jeden fenomén způsobuje druhý. Pokud získáme data pouze touto metodou, můžeme se vyjadřovat jen o tom, jak spolu data souvisí, tedy korelují. Jedinou metodou, která umožňuje vyjádřit se ke kauzalitě, je experiment, kde kontrolujeme proměnné.

I přesto autorka získala mnoho zajímavých a cenných informací od skupiny respondentů, jež není předmětem zkoumání často, což je velká škoda. Právě tito lidé nám mohou o krizi rodiny a jejích důsledcích pro život říci skutečně mnoho. Autorce doporučuji u tohoto tématu zůstat i v rámci práce diplomové a dále ho rozšířit kvalitativním směrem.

Jazyková a stylistická úroveň práce: autorka užívá srozumitelný a přiměřeně odborný jazyk

Formální stránka práce: splněna

Použitá literatura a použité zdroje: autorka používá relevantní odborné zdroje, ačkoliv by jejich počet mohl být vyšší

Využitelnost pro teorii: střední

Využitelnost pro praxi: vysoká

Cíl práce: autorce se podařilo cíl její práce naplnit

Úroveň bakalářské práce: práce splňuje požadavky k obhajobě

Požadavky na autorku u obhajoby:

- Jaká doporučení byste měla pro dětské domovy a podobná zařízení po analýze dat z tohoto výzkumu?
- Pokud byste měla shrnout svá data, jaký obraz vlivu na dítě krize rodiny vytváří? Které klíčové faktory v tomto smyslu vnímáte?

V Hradci Králové 21. 12. 2023

Mgr. Sylvie Tichotová, Ph.D.